

PREGÓ DE JOAN BALDOVÍ (COMPROMÍS)

*ACTE DE COMMEMORACIÓ DEL DESEMBARCAMENT DEL REI EN JAUME
Santa Ponça, Calvià. 10 de setembre de 2012*

Primer de res el meu agraïment per la confiança que heu dipositat en mi, un valencià com vosaltres, en una doble vessant:

1. Com a pregoner
2. Com a mitjancer de les vostres propostes, de les vostres preguntes i de les vostres esmenes al Parlament de Madrid.

En tots dos casos em sent orgullós –pagat, en diem els valencians- de ser la vostra veu ací a Mallorca en aquest acte del Pregó de la Conquesta i allà a Madrid, on tantes decisions es prenen en contra dels nostres dos països.

Em sent orgullós com a persona i com a polític, com a valencià i com a nacionalista. I voldria començar contant-vos una xicoteta anècdota personal.

Aquesta anècdota explicita d'una manera ben clara un dels problemes que tenim totes les persones que, quan ens llevem del llit, diem: Bon dia! No ens coneixem prou, no ens escoltem gaire, no sabem gairebé res els uns dels altres. Per això cobra una importància vital el debat que demà tindrem al Congrés al voltant de la ILP "Televisió sense fronteres" i que valencians i mallorquins hem treballat de valent perquè arribara a Madrid. És essencial per a la pervivència dels nostres pobles comptar amb mitjans de comunicació propis però també ho és, d'essencial, que puguem compartir eixos mitjans entre nosaltres. Qui coneix la terra se l'estima, qui coneix sa nostra llengua també se l'estima. Conèixer-nos, heus ací una de les claus.

El País Valencià i Mallorca estan íntimament lligats des del seu inici com a pobles. En un període d'aturada de la conquesta cap al sud per part de Jaume I, segons relata el rei en el *Llibre dels fets*, i concretament durant la segona quinzena de 1228, un grup de nobles catalans es reuneixen amb Jaume I a Tarragona, a la casa de Pere Martell, un navegant que fa d'amfitrió i lloa a bastament Mallorca, una illa que coneixia perquè hi havia estat dues vegades. Sembla que l'explicació fou molt ben rebuda, perquè en acabar el sopar els cavallers proposaren al rei iniciar una campanya militar per conquerir l'illa i establir un "regne dins la mar". La Crònica diu exactament:

E quant aguem menjat uengren denant nos e dixeren: Senyor, nos hauem demanat an ·P· Martel de ço que creem que a uos plaura, duna yla que ha nom Maylorques, e en aquela yla ha Rey, e deius aquel Regne ha altres iles, Manorques, e luiça, e aquestes son subiugades

al Rey de Maylorques, e eço que Deus uol no pot negu desuiar ni tolre, e plaeruos ha, e tindrem per bo que uos aquela yla conquirats per dues raons: la primera que uos ne ualtres mes e nos, l'altra que sera cosa maraueylosa a les gents que oyran aquesta conquesta que prengats terra e Regne dins en la mar on Deus lo uolch formar. E nos escoltam les lurs paraules e plagerennos molt.

Jaume I torna a Barcelona i les Corts aproven el 23 de desembre de 1228 la conquesta de Mallorca.

El 5 de setembre de 1229 ix l'estol català dels ports tarragonins i desembarquen a Santa Ponça demà farà 783 anys. I a l'endemà comencen els combats que es perllonguen més enllà de la caiguda de Mallorca el 31 de desembre del mateix any.

Al País Valencià ja s'havien conquerit algunes places menors (com el Racó d'Ademús el 1210), però és justament després de la caiguda de Mallorca quan es reforcen els combats i comencen a conquerir-se les ciutats més importants, com Morella l'any 1232. L'avanç és inexorable i el 1238 Jaume I entra a València.

Per tant, el naixement dels nostres països és paral·lel, i compartim llengua i història des de fa més de 7 segles.

Ara faig un gran salt en el temps i em situe en 1900. Comença el segle XX i mossèn Antoni Maria Alcover publica des de Mallorca la *Lletra de convit a tots els amics de la llengua catalana*, inici d'un magne projecte com és el **Diccionari català-valencià-balear**. Però arriba la Guerra d'Espanya i el projecte s'interromp. Una de les conseqüències de la derrota republicana, és l'exili exterior i interior. Precisament el professor Manuel Sanchis Guarner es bandeja a Mallorca del 1943 al 1959, període en el que s'incorpora a la confecció del DCVB, i a la revista **Raixà**.

La foscor de la postguerra anà aclarint-se molt a poc a poc. I amb els primers llums es restableixen els vincles entre tots els territoris de la llengua compartida. I els País Valencià i les Illes Balears no són una excepció.

Joan Fuster, suecà com jo, entra en contacte amb els patriotes de l'exili exterior i a través d'ells amb els de l'exili interior. La relació amb Mallorca s'intensifica i així serà Francesc de Borja i Moll qui li publicarà el seu primer assaig important *El descrèdit de la realitat*, l'any 1954. Amb posterioritat publicà altres títols també d'assaig.

La relació de Fuster amb els escriptors i editors illencs està perfectament documentada en el volum que recull la correspondència que s'intercanviaren Fuster, Francesc de Borja i Aina Moll i Josep Maria Llompart. Una relació professional i amical que es perllongà en els anys.

Precisamentenguany celebrem els 50 anys de l'aparició de *Nosaltres els valencians*, i commemoren els 20 anys de la mort de l'escriptor.

De la importància de *Nosaltres els valencians* no sóc jo el més indicat per a parlar-ne. Però no m'estaré de fer unes poques pinzellades.

S'ha dit, i és cert, que el llibre provocà el desvetllament nacional dels valencians. Però la solució política que proposava xocà amb sectors no massa receptius, quan no directament antagònics als postulats de Fuster. La celebració d'enguany ha servit perquè apareguen molts volums que analitzen des de la gènesi de l'obra fins a les conseqüències polítiques en la societat civil. Revisionisme, ajust de comptes, panegíric, dissecció acadèmica. De tot hi ha hagut. Però el fet de l'atenció que ha provocat un llibre editat ja fa 50 anys palesa la vigència de bona part dels seus enunciats. Almenys demostra que el problema que descrivia no s'ha resolt. I un text com aquest el que pretenia era, en paraules del mateix Fuster: traure al País de la permanent somnolència digestiva.

Sense *Nosaltres els valencians*, gent com jo hui no estaria ací. Sense Fuster, Alcover, Moll i tants i tants altres que han mantingut el caliu de la flama, mai hauríem arribat ací. Mai hauríem arribat a considerar-nos fills d'un mateix arbre, cosins germans.

I ho hem tingut difícil. I ho tenim difícil. No sols compartim llengua, història i cultura. Compartim també uns polítics que ens voldrien fer desaparèixer com a poble, que ens voldrien sotmesos, dòcils. Per això ací i allí, a Mallorca i a València intenten destruir el vincle que ens agermana, el senyal més potent de sa nostra identitat, el llegat que ens deixà el rei Jaume: sa nostra llengua.

A Mallorca i a València tenim polítics que s'avergonyeixen de parlar-la –el president de la Generalitat valenciana i l'alcalde de València no en saben ni volen parlar la llengua dels seus avis- i per això maniobren tant com poden per destruir-la. Polítics botiflers que tenen el coll tort de tat mirar a Madrid. Polítics als quals ara també el rei Jaume els hauria dit el mateix que, segons el *Llibre del Feits*, va dir als seus cavallers, segons conta el **Llibre dels Feits**, quan reptava l'honor dels seus cavallers que no es decidien a tirar endavant a l'inici de la complicada batalla de Portopí durant la conquesta de Mallorca.

Vergonya, cavallers, vergonya.

Per això mateix és tant important que hi haja gent com vosaltres, gent compromesa que faça política pel seu país. Perquè com diu un famós aforisme de Joan Fuster: Tota política que no faces tu, la faran contra tu.

Cal que fem política nosaltres la gent digna que va amb la cara ben alta perquè s'estima el seu país i s'enorgulleix de ser mallorquí, de ser valencià.

I ara més que mai, cobra vigència el lema d'un gran patriota suecà de la postguerra, Nicolau Primitiu Gómez: Treballar, persistir, esperar.

Ens toca això. A la gent del PSM a la gent de Compromís, a la gent digna ens toca això: Treballar, persistir i esperar nous fruits-

Hi ha una cita de Georges Bernard Shaw que m'agradaria portar ací:

SI HAS CONSTRUÏT UN CASTELL EN L'AIRE, NO HAS PERDUT EL TEMPS. ÉS ALLÍ ON HAURIA D'ESTAR. ARA HAS DE CONSTRUIR ELS CEMENTS BAIX D'ELL.

Jaume I, Francesc de Borja, Joan Fuster, aquell jovenet de vint anys que va vindre a Mallorca, I tants I tants jovenets que al llarg de la historia hem construït el Castell dels nostres somnis per al nostre país no hem somiat debades. Calia somiar aquell Castell i també calia treballar amb fermesa per fer-lo possible.

Jaume I el feu possible i crea el Regne de Mallorca i el de València. Francesc de Borja, Alcover i Joan Fuster ho van tindre molt difícil però van treballar, van persistir i el seu esforç va donar fruits. A nosaltres ens toca el mateix seguir bastint els ciments del nostre Castell comú.

Vull acabar, deliberadament, amb un aforisme de Fuster que m'agrada especialment i que s'escau perfectament per als temps grisos que vivim: No desertes, rebel·la't. Si pots, clar.

I nosaltres volem i podem.

Visca la gent del PSM!

I visca Mallorca i el País Valencià!

Moltes gràcies. Sou una gent encantadora.